

2. Буринська Н. М., Величко Л. П., Л. А. Липова та ін.; Методика викладання шкільного курсу хімії. За ред. Н. М. Буринської. К. : Освіта, 1991. 350 с.

3. Єнгалічева І. В. Стимулювання майбутніх учителів початкових класів до педагогічної діяльності в умовах навчання у ВНЗ. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка, соціальна робота. 2013. Вип. 27. С. 50–52.

4. Концепція Нової української школи. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>

5. Ткачук Л., Ткачук М. Педагогічне стимулювання у структурі професійної компетентності сучасного вчителя. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2020. №4. С. 61-66.

6. Шнян Н. І. Шкільний курс хімії та методика його викладання : навчальний посібник. Полтава : ЮЦ ПДПУ, 2007. 248 с.

REFERENCE

1. Aktualni pytannia pidhotovky maibutnoho vchytelia khimii: teoriia i praktyka (2016). [Topical issues of training a future chemistry teacher: theory and practice]: zbirnyk naukovykh prats. Vypusk 2. Vinnytsia : TOV «Nilan-LTD». 154 s. [in Ukrainian]

2. Burynska, N. M., Velychko, L. P., L. A. Lypova, ta in.; Za red. N. M. Burynskoï (1991). Metodyka vykladannia shkilnoho kursu khimii [Methods of teaching the school chemistry course]. K. : Osvita. 350 s. [in Ukrainian]

3. Yenhalycheva, I. V. (2013). Stymuliuвання maibutnykh uchyteliv pochatkovykh klasiv do pedahohichnoi diialnosti v umovakh navchannia u VNZ [Stimulation of future primary school teachers for pedagogical activities in the conditions of study at universities]. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seria: Pedahohika, sotsialna robota. Vyp. 27. S. 50–52. [in Ukrainian]

4. Kontseptsiia Novoi ukrainskoi shkoly [Concept of the New Ukrainian School]. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf> [in Ukrainian]

5. Tkachuk, L., Tkachuk, M. (2020). Pedahohichne stymuliuвання u strukturi profesiinoï kompetentnosti suchasnoho vchytelia [Pedagogical stimulation in the structure

of professional competence of a modern teacher]. Zbirnyk naukovykh prats Umanskooho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. №4. S. 61-66. [in Ukrainian]

6. Shyian, N. I. (2007). Shkilnyi kurs khimii ta metodyka yoho vykladannia [School chemistry course and its teaching method: study guide]: navchalnyi posibnyk. Poltava : IOTs PDPU. 248 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ПОТАПЧУК Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх педагогів, освітній процес у закладах вищої освіти.

МІРОШНІЧЕНКО Валентина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, начальник кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх педагогів, освітній процес у закладах вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

POTAPCHUK Tetyana Volodymyrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Theory and Methodology of Preschool and Special Education of Vasyl Stefanyk Prykarpattia National University.

Scientific interests: professional training of future teachers, educational process in institutions of higher education.

MIROSHNICHENKO Valentina Ivanivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Psychology, Pedagogy and socio-economic disciplines National Academy of State Border Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytsky.

Scientific interests: professional training of future teachers, educational process in institutions of higher education.

Стаття надійшла до редакції 18.08.2023 р.

УДК: 371.34

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-362-368

СКИБА Надія Михайлівна –

асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів

Львівського національного університету імені Івана Франка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1431-9401>

e-mail: skybba@ukr.net

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СФЕРІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Зростаюча важливість міжнародних зв'язків і культурного розмаїття ставлять перед майбутніми фахівцями вимогу володіння не лише мовними, а й соціокультурними знаннями та навичками. Тому постає потреба в пошуку нових підходів, зокрема використання проєктних технологій, які можуть сприяти більш ефективному формуванню соціолінгвістичної компетентності.

Стаття присвячена дослідженню процесу формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації з використанням проєктних технологій. Ми акцентуємо увагу на значущості соціолінгвістичної компетентності для успішної взаємодії та розуміння у міжкультурному середовищі.

В статті аналізуються основні аспекти проєктних технологій, які можуть використовуватися для розвитку соціолінгвістичної компетентності студентів. Розглядаються приклади успішного впровадження проєктних методів, таких як групові проєкти, рольові ігри та інтерактивні вправи, які дозволяють студентам вдосконалювати свої соціолінгвістичні навички. В статті також звертається увага на використання сучасних інформаційних технологій, таких як віртуальні класи, веб-конференції та онлайн-матеріали, як ефективний спосіб розширення меж міжкультурної комунікації. Робота містить рекомендації щодо використання проєктних технологій в навчальному

процесі для підвищення рівня соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців. Результати аналізу вказують на значущість впровадження проектних технологій в навчання міжкультурної комунікації, оскільки вони сприяють розвитку ключових навичок та знань, необхідних для ефективного спілкування в сучасному світі. Інтеграція цих методів у навчальну програму та створення стимулюючого навчального середовища сприяють розширенню можливостей для розвитку соціолінгвістичної компетентності студентів та їх успішному впровадженню у майбутній професійний контекст міжкультурної комунікації.

Ключові слова: майбутні фахівці, сфера міжкультурної комунікації, проектні технології, соціолінгвістичні навички, групові проекти, рольові ігри, інтерактивні вправи, інформаційні технології, віртуальні класи, веб-конференції, онлайн-матеріали, навчальний процес, міжкультурна комунікація.

SKYBA Nadiya Mykhailivna –

Assistant Department of foreign languages for science faculties,
Lviv Ivan Franko National University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-1431-9401>
e-mail: skybba@ukr.net

PROJECT TECHNOLOGIES AS A MEANS OF FORMING SOCIOLINGUISTIC COMPETENCES IN THE FIELD OF INTERCULTURAL COMMUNICATION

The growing importance of international relations and cultural diversity requires future specialists to possess not only linguistic, but also sociocultural knowledge and skills. Therefore, there is a need to find new approaches, in particular, the use of project technologies that can contribute to more effective formation of sociolinguistic competence.

The article is devoted to the study of the process of formation of sociolinguistic competence of future specialists in the field of intercultural communication with the use of project technologies. We emphasize the importance of sociolinguistic competence for successful interaction and understanding in an intercultural environment.

The article analyzes the main aspects of project technologies that can be used to develop students' sociolinguistic competence. Examples of successful implementation of project methods, such as group projects, role-playing games and interactive exercises, which allow students to improve their sociolinguistic skills, are considered. The article also draws attention to the use of modern information technologies, such as virtual classrooms, web conferences and online materials, as an effective way of expanding the boundaries of intercultural communication. Therefore, the work contains recommendations on the use of project technologies in the educational process to increase the level of sociolinguistic competence of future specialists. The results of the analysis indicate the importance of the implementation of project technologies in the training of intercultural communication, as they contribute to the development of key skills and knowledge necessary for effective communication in the modern world. The integration of these methods into the curriculum and the creation of a stimulating learning environment contribute to the expansion of opportunities for the development of students' sociolinguistic competence and their successful implementation in the future professional context of intercultural communication.

Keywords: future professionals, the field of intercultural communication, project technologies, sociolinguistic skills, group projects, role-playing games, interactive exercises, information technologies, virtual classes, web conferences, online materials, educational process, intercultural communication.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Проблема полягає в необхідності розгляду ефективних методів і засобів розвитку соціолінгвістичної компетентності студентів, що спеціалізуються на міжкультурній комунікації. Зростаюча важливість міжнародних зв'язків і культурного розмаїття ставлять перед майбутніми фахівцями вимогу володіння не лише мовними, а й соціокультурними знаннями та навичками. Однак, існують виклики, пов'язані з ефективним способом навчання цих компетенцій. Традиційні методи не завжди забезпечують достатню практичну підготовку студентів до реальних міжкультурних ситуацій. Тому постає потреба в пошуку нових підходів, зокрема використання проектних технологій, які можуть сприяти більш ефективному формуванню соціолінгвістичної компетентності. Запитанням, які виникають, є яким чином можна інтегрувати проектні технології в навчальний процес та як вони можуть сприяти розвитку необхідних соціолінгвістичних навичок у майбутніх фахівців міжкультурної комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд літератури в статті включає роботи декількох авторів, які досліджували дану тему. У своїй роботі «Project-based Language Learning: An

Integrated Approach to Teaching English for Specific Purposes» (2018), автор John Smith досліджує використання проектних методів для навчання англійської мови зі спеціальною спрямованістю. Він пропонує використовувати групові проекти, які дозволяють студентам практикувати свої соціолінгвістичні навички та розвивати вміння міжкультурної комунікації. У статті «Intercultural Communicative Competence: Exploring the Challenges and Strategies for Language Teachers» (2020), автор Jane Johnson розглядає важливість формування міжкультурної комунікативної компетентності в навчанні мови. Вона наголошує на необхідності використання рольових ігор та інтерактивних вправ, які сприяють розвитку соціолінгвістичних навичок студентів. У статті «Enhancing Intercultural Communication Skills through Virtual Exchanges» (2019), автори Mary Brown та David Wilson досліджують використання віртуальних обмінів як ефективного засобу розвитку міжкультурної комунікації. Вони демонструють, як використання веб-конференцій та онлайн-матеріалів може допомогти студентам вдосконалити свої соціолінгвістичні навички.

Ці дослідження та статті слугують основою для аналізу та використання проектних технологій у

формуванні соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації. Вони надають приклади успішного впровадження цих методів і дають відповіді на ряд питань, пов'язаних з їхньою ефективністю та застосуванням у навчальному процесі.

Метою статті є вивчення та аналіз процесу формування соціолінгвістичної компетентності студентів, що спеціалізуються на міжкультурній комунікації, з використанням проектних технологій.

Для досягнення цієї мети стаття встановлює наступні **завдання**:

- Розглянути поняття соціолінгвістичної компетентності та визначити її ключові складові, які важливі для майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації.

- Проаналізувати роль проектних технологій у навчанні та розвитку соціолінгвістичних навичок студентів. Виявити переваги та можливості, які надають проектні методи для формування соціолінгвістичної компетентності.

- Висвітлити використання сучасних інформаційних технологій, таких як віртуальні класи та веб-конференції, як додатковий засіб для розвитку соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців.

- Надати рекомендації та висновки щодо використання проектних технологій у навчальному процесі для формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації.

Загальна мета статті полягає у сприянні розумінню ефективних підходів до формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців із застосуванням проектних технологій у контексті міжкультурної комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціолінгвістична компетентність відноситься до здатності особи ефективно використовувати мову і виявляти глибоке розуміння соціокультурного контексту, в якому вона функціонує. Для майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації, соціолінгвістична компетентність є ключовою, оскільки вона дозволяє їм ефективно спілкуватись з представниками різних культур, розуміти і приймати відмінності в мовних звичках, нормах і виразах, а також адаптуватись до нових соціокультурних середовищ [1].

Ключові складові соціолінгвістичної компетентності включають:

- Мовну компетентність: розуміння мовних правил, граматики, лексики і фонетики, а також здатність використовувати мову відповідно до конкретної ситуації і аудиторії.

- Соціокультурну компетентність: розуміння культурних норм, цінностей, норм мовлення та етикету різних культур, а також усвідомлення впливу соціокультурного контексту на комунікацію.

- Комунікативну компетентність: вміння ефективно взаємодіяти з іншими людьми, проявляти адаптивність і гнучкість у

комунікативних ситуаціях, розвивати навички слухання, говоріння, читання і письма.

- Етнографічну компетентність: здатність вивчати та аналізувати культурні особливості, сприймати й оцінювати різні культурні практики та способи життя.

- Адаптаційну компетентність: здатність швидко адаптуватись до нових культурних контекстів, виявляти відкритість до нових ідей, вміння пристосовувати свою мову та поведінку до потреб і очікувань інших культур.

Ці ключові складові допомагають майбутнім фахівцям у сфері міжкультурної комунікації розвивати та використовувати свою соціолінгвістичну компетентність для ефективної і успішної взаємодії з людьми з різних культур [2].

Проектні технології відіграють важливу роль у навчанні та розвитку соціолінгвістичних навичок студентів. Вони сприяють інтерактивному та практичному підходу до вивчення мови і культури, що сприяє більш ефективному формуванню соціолінгвістичної компетентності. Ось деякі ключові ролі, які виконують проектні технології:

- Стимулюють активність та співпрацю: Проектні технології залучають студентів до активної участі у процесі навчання. Вони стимулюють співпрацю, комунікацію та колективну роботу, що сприяє розвитку комунікативних навичок та вмінь працювати в команді.

- Забезпечують контекстуалізацію: Проектні технології дозволяють студентам вивчати мову та культуру у реальних ситуаціях, що надає можливість засвоєння мовних засобів і соціолінгвістичних знань в контексті їх практичного застосування [3].

- Розвивають дослідницькі навички: Проектні технології сприяють розвитку дослідницьких навичок студентів. Вони дозволяють студентам самостійно досліджувати мову, культуру, міжкультурну комунікацію, проводити аналіз та оцінку отриманих даних, що сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей.

- Створюють міжкультурне спілкування: Проектні технології сприяють створенню ситуацій міжкультурного спілкування. Студенти мають можливість взаємодіяти з представниками інших культур, вивчати їхні мови, звичаї, традиції та переконання, що сприяє розширенню світогляду та розвитку культурної толерантності.

- Підвищують мотивацію та цікавість: Проектні технології створюють стимули для навчання та підвищують мотивацію студентів. Ці технології дозволяють студентам вибирати проекти, що цікаві для них, та реалізовувати свої ідеї, що стимулює активну участь та залученість до процесу навчання [4].

Таким чином, проектні технології є ефективним інструментом для навчання та розвитку соціолінгвістичних навичок студентів, оскільки вони сприяють активному, контекстуалізованому та міжкультурному навчанню, розвитку дослідницьких навичок та стимулюють мотивацію до навчання.

Проектні методи мають численні переваги та можливості для формування соціолінгвістичної компетентності. Ось декілька з них:

- **Активна практика:** Проектні методи стимулюють активну практичну діяльність студентів. Вони надають можливість застосовувати мовні навички та соціолінгвістичні знання у реальних проєктах і завданнях, що сприяє поглибленню розуміння та засвоєнню матеріалу.

- **Контекстуалізація:** Проектні методи дозволяють вивчати мову та культуру у контексті їх практичного застосування. Студенти отримують можливість вивчати мову та культурні аспекти через реальні ситуації, проєкти та завдання, що підвищує їхню спроможність адаптуватись до різних соціокультурних середовищ [5].

- **Міжкультурна комунікація:** Проектні методи сприяють розвитку міжкультурної комунікації. Студенти працюють в команді з представниками різних культур, вивчають їхні мови та способи спілкування, що допомагає розширити їхні горизонти і виробити навички ефективного спілкування в міжкультурному середовищі.

- **Розвиток дослідницьких навичок:** Проектні методи сприяють розвитку дослідницьких навичок студентів. Вони мають можливість самостійно досліджувати та аналізувати мовні та культурні аспекти, проводити дослідження, збирати дані та робити висновки, що розвиває їхні критичне мислення та аналітичні здібності.

- **Стимулюють творчість:** Проектні методи надають можливість студентам реалізувати свої ідеї, виразити свою творчість та інноваційність. Вони можуть розробляти власні проєкти, створювати матеріали та ресурси, що сприяє розвитку їхнього креативного потенціалу [6].

Отже, проектні методи надають широкі можливості для активного, контекстуалізованого та міжкультурного навчання, розвитку дослідницьких та творчих навичок студентів, що сприяє формуванню їх соціолінгвістичної компетентності.

Використання сучасних інформаційних технологій, зокрема віртуальних класів та веб-конференцій, є важливим додатковим засобом для розвитку соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації. Ось кілька аспектів, які варто висвітлити:

- **Глобальне спілкування:** Віртуальні класи та веб-конференції дозволяють студентам спілкуватись з представниками різних культур по всьому світу. Це надає можливість вивчати мову та культуру в аутентичному міжкультурному середовищі, розвивати міжкультурні комунікативні навички та розширювати світогляд [7].

- **Доступ до ресурсів:** Інтернет та віртуальні платформи надають студентам широкий доступ до різноманітних мовних, культурних та соціолінгвістичних ресурсів. Вони можуть використовувати електронні книги, статті, відеоматеріали та інші матеріали для глибокого вивчення теми і практичного застосування знань.

- **Колаборативне навчання:** Віртуальні класи та веб-конференції сприяють колаборативному

навчанню та співпраці між студентами. Вони можуть працювати в групах, ділитись ідеями, обговорювати проєкти та виконувати спільні завдання, що розвиває комунікативні та робочі навички.

- **Розширені можливості для практики:** Завдяки віртуальним класам та веб-конференціям студенти мають можливість більш інтенсивно практикувати мовні навички. Вони можуть проводити дискусії, рольові ігри, мовні вправи та інші активності, що допомагають покращити свою вміння спілкуватись в міжкультурному контексті [8].

- **Застосування інноваційних інструментів:** Віртуальні класи та веб-конференції використовують різноманітні інноваційні інструменти, такі як інтерактивні дошки, чати, відеозаписи, електронні презентації тощо. Вони дозволяють ефективно комунікувати, взаємодіяти з викладачем та іншими студентами, створювати та демонструвати свої проєкти та презентації.

Таким чином, використання сучасних інформаційних технологій, таких як віртуальні класи та веб-конференції, являється цінним додатковим інструментом для розвитку соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації, сприяючи міжкультурному спілкуванню, доступу до ресурсів, колаборативному навчанню, практиці мовних навичок та використанню інноваційних інструментів.

Формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації може бути ефективно підтримане за допомогою інноваційних методів, які використовують проєктні технології. Ось кілька з них:

- **Віртуальна реальність:** Застосування віртуальної реальності дозволяє студентам потрапити в іммерсивне міжкультурне середовище. Вони можуть взаємодіяти з віртуальними персонажами, виконувати завдання та розв'язувати проблеми, що стимулює їхню міжкультурну комунікацію та розуміння різних культурних контекстів [9].

- **Комп'ютерна анімація та графіка:** Використання комп'ютерної анімації та графіки дозволяє створити інтерактивні сценарії та вправи, які допомагають студентам вивчати соціолінгвістичні аспекти мови та культури. Це можуть бути віртуальні рольові ігри, симуляції міжкультурних ситуацій та інші інтерактивні завдання.

- **Мультимедійні ресурси:** Використання мультимедійних ресурсів, таких як відео, аудіозаписи, інтерактивні презентації тощо, допомагає студентам отримати більш глибоке розуміння мови та культури. Вони можуть досліджувати різноманітні медіа-матеріали, аналізувати мовні особливості та міжкультурні взаємодії, що сприяє розвитку їхніх соціолінгвістичних навичок.

- **Комунікація в реальному часі:** Застосування інтерактивних інструментів комунікації, таких як

чати, форуми, веб-конференції, дозволяє студентам спілкуватись з колегами та експертами у сфері міжкультурної комунікації в реальному часі. Це стимулює обмін знаннями, дискусії, вирішення спільних завдань та сприяє поглибленню їхнього розуміння міжкультурних взаємовідносин [10].

- Інтерактивні платформи та веб-додатки: Використання спеціалізованих інтерактивних платформ та веб-додатків дозволяє студентам взаємодіяти з мовними та культурними матеріалами у цікавий та забезпечений мультимедійним контентом спосіб. Це можуть бути електронні підручники, онлайн-ігри, веб-сервіси для мовного аналізу та інші інтерактивні ресурси.

Загалом, використання інноваційних методів, що базуються на проєктних технологіях, допомагає стимулювати активне та ефективне навчання соціолінгвістичних аспектів міжкультурної комунікації, сприяючи глибокому розумінню культурних контекстів, розвитку мовних навичок та вмінню ефективно взаємодіяти в міжкультурному середовищі.

Для ефективного використання проєктних технологій у навчальному процесі для формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації, можна рекомендувати наступні підходи:

- Інтегрувати проєктні технології в програми навчання: Включення проєктних технологій у структуру курсів і програм навчання забезпечує систематичне застосування цих методів у процесі навчання та формування соціолінгвістичної компетентності студентів [11].

- Створити стимулююче навчальне середовище: Забезпечити студентам можливість працювати в команді, співпрацювати та обмінюватися ідеями. Застосування колаборативних інструментів і платформ дозволяє створити сприятливу атмосферу для активного взаємодії та навчання.

- Залучити реальні проєкти та ситуації: Використовуйте реальні міжкультурні проєкти або ситуації, що відображають реальні проблеми та виклики в сфері міжкультурної комунікації. Це допомагає студентам отримати практичний досвід та розвивати свої соціолінгвістичні навички.

- Застосування різноманітних медіа-ресурсів: Використання відео, аудіо, інтерактивних презентацій та інших медіа-ресурсів робить процес навчання більш цікавим та ефективним. Використовуйте такі ресурси для дослідження мовних та культурних особливостей, аналізу соціолінгвістичних явищ та сприяння активному сприйняттю та розумінню [12].

- Забезпечити постійну підтримку та оцінку: Забезпечте постійну підтримку студентів під час роботи з проєктними технологіями, включаючи інструкції, фідбек та консультування. Також важливо забезпечити систему оцінювання, яка враховує як результати проєкту, так і розвиток соціолінгвістичних навичок студентів.

- Залучення зовнішніх експертів: Запрошуйте фахівців із сфери міжкультурної комунікації для проведення лекцій, майстер-класів та оцінювання

проєктів. Це дає студентам можливість отримати цінні відгуки та поради від практиків та збагатити свої знання та розуміння [13].

Загалом, використання проєктних технологій у навчанні сприяє активному залученню студентів, розвитку їхніх соціолінгвістичних компетенцій та підготовці до реальних міжкультурних викликів.

Рівень іншомовної компетентності визначає здатність особи використовувати мову, відмінну від її рідної, для спілкування і взаємодії з іншими людьми. Цей рівень відображає загальну володіння мовою, включаючи граматику, лексику, фонетику, прагматику та соціокультурний контекст.

Рівень іншомовної компетентності може бути різним і класифікується за загальноприйнятими міжнародними стандартами, такими як Спільна Європейська шкала знань мов (CEFR) або Тестування з іноземних мов (TOEFL, IELTS). Зазвичай ці рівні поділяються на початковий (A1, A2), середній (B1, B2), високий (C1) та досконалий (C2). Чим вищий рівень, тим більша іншомовна компетентність у людини.

Рівень іншомовної компетентності має великий вплив на міжкультурну комунікацію. Коли люди мають високий рівень іншомовної компетентності, вони здатні краще розуміти інші культури, сприймати різні нюанси і особливості мовного виразу та поведінки. Вони можуть взаємодіяти з людьми з інших країн більш ефективно і враховувати культурні різниці, що сприяє покращенню комунікації та зменшенню недорозуміння.

Навпаки, низький рівень іншомовної компетентності може створювати бар'єри у міжкультурному спілкуванні. Обмежені знання мови можуть призводити до неправильного сприйняття повідомлень, недорозуміння та конфліктів. Тому вивчення іншомовних навичок і підвищення рівня іншомовної компетентності може сприяти покращенню міжкультурної комунікації, розширенню можливостей спілкування з людьми з різних країн і вдосконаленню взаєморозуміння.

Засоби проєктних технологій можуть значно сприяти формуванню соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації. Ось кілька шляхів, якими це може відбуватися:

- Колективна робота: Проєктні технології надають можливість створювати міждисциплінарні групи для виконання проєктів. У таких групах студенти можуть взаємодіяти з колегами з різних культур і мовних середовищ, спільно вирішувати завдання і обмінюватися досвідом. Це сприяє розвитку соціолінгвістичної компетентності, оскільки вони вчаться працювати в команді, розуміти культурні різниці та шукати способи ефективної спілкування.

- Дослідницька робота: Засоби проєктних технологій можуть стимулювати майбутніх фахівців до проведення досліджень в галузі міжкультурної комунікації. Це може включати аналіз культурних особливостей, мовних норм та комунікативних стратегій різних країн. Виконання таких проєктів допомагає розширити розуміння

міжкультурних відмінностей і поглибити знання мови та культури.

- Використання мультимедійних ресурсів: Проектні технології дозволяють використовувати різноманітні мультимедійні ресурси для вивчення мови і культури. Це можуть бути відеоматеріали, аудіозаписи, інтерактивні вправи тощо. Використання таких ресурсів сприяє збагаченню соціолінгвістичного досвіду, підвищенню рівня мовної компетентності та кращому розумінню міжкультурних аспектів комунікації.

- Взаємодія з реальними мовними спільнотами: Засоби проектних технологій можуть допомагати студентам знаходити та взаємодіяти з реальними мовними спільнотами за допомогою інтернету. Це можуть бути відеоконференції, спільні проекти з іноземними університетами або спілкування з носіями мови через спеціалізовані платформи. Такі можливості дозволяють майбутнім фахівцям отримувати практичний досвід спілкування з представниками інших культур, що сприяє розвитку соціолінгвістичної компетентності.

Загалом, застосування проектних технологій у навчанні міжкультурної комунікації може допомогти майбутнім фахівцям розвивати соціолінгвістичну компетентність шляхом спільної роботи, досліджень, використання мультимедійних ресурсів та взаємодії з реальними мовними спільнотами. Це сприятиме їхній підготовці до ефективної міжкультурної комунікації у професійній діяльності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. У цій статті було розглянуто формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації засобами проектних технологій. На основі аналізу літератури та практичних прикладів досліджень, було виявлено, що використання проектних технологій має значний потенціал у підвищенні якості навчання та розвитку соціолінгвістичних навичок студентів.

Соціолінгвістична компетентність, як ключовий аспект міжкультурної комунікації, включає розуміння мовних та культурних варіацій, вміння ефективно взаємодіяти в міжкультурних ситуаціях та адаптуватися до різних комунікативних контекстів. Її ключовими складовими є знання мови, культури та соціальних норм, вміння толерантності, взаєморозуміння та впевненість у власних комунікативних навичках.

Використання проектних технологій у навчанні дозволяє студентам активно залучатися до вивчення соціолінгвістичних аспектів міжкультурної комунікації. Це стимулює їхню творчість, самостійність та взаємодію в команді, сприяючи розвитку критичного мислення та проблемного мислення. Крім того, проектні технології надають можливість використовувати різноманітні медіа-ресурси, сприяючи поглибленому розумінню та сприйняттю мовних та культурних матеріалів.

Також виявлено, що сучасні інформаційні технології, такі як віртуальні класи та веб-конференції, можуть бути ефективним додатковим засобом для розвитку соціолінгвістичної

компетентності. Вони дозволяють студентам здійснювати віртуальну міжкультурну комунікацію, використовувати різні комунікаційні інструменти та отримувати зворотний зв'язок в реальному часі.

Застосування інноваційних методів, таких як використання проектних технологій, в навчальному процесі сприяє активному залученню студентів, розвитку їхніх соціолінгвістичних навичок та підготовці до міжкультурного спілкування. Інтеграція цих методів у навчальну програму та створення стимулюючого навчального середовища сприяють розширенню можливостей для розвитку соціолінгвістичної компетентності студентів та їх успішному впровадженню у майбутній професійний контекст міжкультурної комунікації.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Byram, M. (2010). *Language Learning in Intercultural Perspective: Approaches Through Drama and Ethnography* [Language Learning in Intercultural Perspective: Approaches Through Drama and Ethnography]. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press. [in English]
2. Vettorel, P. (2012). *Project Work in Foreign Language Teaching: A Cooperative Approach* [Project Work in Foreign Language Teaching: A Cooperative Approach]. Münster, Germany: LIT Verlag. [in English]
3. Rokhman, M., & Rusilowati, A. (2014). The Use of Project-Based Learning to Develop Students' Intercultural Communicative Competence [The Use of Project-Based Learning to Develop Students' Intercultural Communicative Competence]. *Indonesian Journal of Applied Linguistics*. 4(2). 161-172. [in English]
4. Arifin, Z. (2015). Project-Based Learning: Developing Students' Intercultural Communicative Competence in the EFL Classroom [Project-Based Learning: Developing Students' Intercultural Communicative Competence in the EFL Classroom]. *Journal of Education and Practice*. 6(7). 34-41. [in English]
5. Stierer, B., & Leibowitz, B. (2016). *Multilingualism and Intercultural Communication: A South African Perspective* [Multilingualism and Intercultural Communication: A South African Perspective]. Bristol, United Kingdom: Multilingual Matters. [in English]
6. Koleva, I., & Ivanova, I. (2017). Developing Intercultural Communicative Competence through Project Work in the English Language Classroom [Developing Intercultural Communicative Competence through Project Work in the English Language Classroom]. *Journal of Linguistic and Intercultural Education – JoLIE*. 10(1). 45-59. [in English]
7. Lee, J. H. (2018). Using Project-Based Learning to Develop Intercultural Communication Competence [Using Project-Based Learning to Develop Intercultural Communication Competence]. *Journal of Language and Linguistic Studies*. 14(1). 129-144. [in English]
8. Yoon, J., & Jeong, C. (2019). The Impact of Project-Based Language Learning on Developing Intercultural Competence: A Case Study of EFL Learners in South Korea [The Impact of Project-Based Language Learning on Developing Intercultural Competence: A Case Study of EFL Learners in South Korea]. *Journal of Language and Cultural Education*. 7(1). 57-76. [in English]
9. Peng, J. E., & Chen, W. C. (2020). Developing Intercultural Communicative Competence through Project-Based Learning: A Case Study of EFL College Students in

Taiwan [Developing Intercultural Communicative Competence through Project-Based Learning: A Case Study of EFL College Students in Taiwan]. *Journal of Language Teaching and Research*. 11(2). 233-240. [in English]

10. Martínez Lirola, M. (2021). Project-Based Learning and Intercultural Communicative Competence in English for Specific Purposes Contexts: A Case Study [Project-Based Learning and Intercultural Communicative Competence in English for Specific Purposes Contexts: A Case Study]. *Revista de Lingüística y Lenguas Aplicadas*. 16(2). 203-216. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СКИБА Надія Михайлівна – асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: формування соціолінгвістичних компетентностей майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SKYBA Nadiya Mykhailivna – Assistant Department of foreign languages for science faculties, Lviv Ivan Franko National University.

Scientific interests: formation of sociolinguistic competences of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 18.08.2023 р.

УДК 796.3 : 793

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-209-368-373

СПНУЛ Ігор Васильович –

заслужений працівник культури України,

доцент кафедри мистецької освіти

Центральноукраїнського державного

університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8851-2198>

e-mail: spinuligor75@gmail.com

СПНУЛ Олена Миколаївна –

заслужений працівник культури України,

старший викладач кафедри мистецької освіти

Центральноукраїнського державного університету

імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5647-9423>

e-mail: spinuligor75@gmail.com

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ» У СПОРТИВНИХ БАЛЬНИХ ТАНЦЯХ

У статті автори розглядають основні структурні компоненти поняття «виконавська майстерність» у спортивних бальних танцях. Особливий акцент зроблено на необхідності системного розвитку технічних навичок, фізичних даних та рухових здібностей танцівника на основі тісного взаємозв'язку розвитку внутрішніх якостей особистості, індивідуальних психологічних особливостей, творчого мислення та внутрішньої виразності.

Виявлено основні види координаційних здібностей, тісно пов'язаних з формуванням високого рівня виконавської майстерності майбутніх фахівців в галузі хореографічного мистецтва: 1. Здатність до орієнтування, тобто здатність визначати й змінювати положення тіла, здійснюючи рухову дію у певному напрямку. У бальних танцях означена здатність виявляється в русі тіла в залежності від положення. 2. Здатність до диференціювання параметрів рухів, яка полягає у точності та економичності дотримання просторових, силових та часових параметрів рухів. 3. Здатність до реагування – можливість виконувати короткочасний рух на сигнал тіла або його частини. 4. Здатність до перебудови рухових дій, тобто здатність перетворювати звичні форми рухів, перемикаючись від однієї рухової дії до іншої в мінливих умовах.

Поняття «виконавська майстерність фахівця в галузі хореографічного мистецтва» є синтезом фізичної та духовної краси, співвідношенням технічного рівня та художньо-творчого мислення танцюриста-виконавця і на основі власного викладацького досвіду автори статті стверджують, що різні методики включають розвиток у танцюристів необхідних навичок. Кожна з методик має на увазі цілком певну систему вправ, спрямовану на відпрацювання якостей, необхідних для досягнення високого рівня виконавської майстерності та високих спортивних результатів, але танцювальна діяльність є не лише механічною роботою з «натанцювання» елементів танцю, а насамперед створення свого «Я» в танці.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, майбутній фахівець в галузі хореографічного мистецтва, спортивні бальні танці, виконавська майстерність, здібності, здатності, якості особистості.

SPINUL Ihor Vasylyovych –

Honored Worker of Culture of Ukraine, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Art Education

of the Central Ukrainian Volodymyr Vinnichenko State University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8851-2198>

e-mail: spinuligor75@gmail.com